

Bash Terminal Kısıyolları

İmleç Kısıyolları

Kısıyol	Açıklama
Ctrl + A	İmleci satırın en başına götürür
Ctrl + E	İmleci satırın en sonuna götürür
Ctrl + B	Bir karakter sola yani geri (backward) gider
Ctrl + F	Bir karakter sağa yani ileri (forward) gider
Alt + B	Bir kelime sola yani geri (backward) gider
Alt + F	Bir kelime sağa yani ileri (forward) gider
Ctrl + P	Önceki komutu gösterir (history up) yani ↑ (yükarı ok)
Ctrl + N	Sonraki komutu gösterir (history down) yani ↓ (aşağı ok)
Ctrl + U	İmleçten satır başına kadar kesme işlemi yapar
Ctrl + K	İmleçten satır sonuna kadar kesme işlemi yapar
Ctrl + W	İmleçden önceki kelimeyi keser
Ctrl + Y	Son kesilen metni yapıştırır
Ctrl + L	Terminal ekranını temizler

Düzenleme Kısıyolları

Kısıyol	Açıklama
Alt + Backspace	İmleçten önceki kelimeleri silmek için kullanılır
Alt + D	İmleçten sonraki kelimeleri silmek için kullanılır
Ctrl + _	Silinen karakter veya kelime öbeklerini geri getirmek için kullanılır
Alt + T	Kelimelerin yerini değiştirmek için kullanılır

Otomatik Tamamlama

Bash kabuğunda etkileşimli kabuk kullanımını kolaylaştırmak için "otomatik tamamlama" özelliği bulunuyor. Bu özellik sayesinde komutların ve dosya klasör isimlerinin tab tuşuna basıldığında otomatik olarak kabuk tarafından tamamlanması mümkün oluyor.

Örneğin `pwd` komutunu yazarken yalnızca "pw" yazıp iki kez tab tuşuna basarsak "pw" ile başlayan kullanılabilir komutların bir listesini alırız.

```
└─( kali㉿kali )-[ ~ ]  
$
```

Otomatik tamlama sadece komutlar için değil dosya veya dizinler içinde geçerlidir. Dosyayı okumak için `cat` komutunu kullandığında dosyanın adını hatırlamıyorum, mevcut konumda kullanabileceğim dosyası listelemek için iki kez tab tuşuna basmam yeterli. Ayrıca dosya isminin birazını girip tekrar tab tuşuna bastığında dosya ismi de otomatik olarak tamamlanacaktır.

```
└─( kali㉿kali )-[ ~/Documents ]  
$
```

Geçmiş Kısayolları

Kısayol	Açıklama
<code>history</code>	Geçmişde girilen bütün komutların listesini verir
<code>history 5</code>	Geçmişde girilen son beş komutun listesini verir
<code>!!</code>	En son girilen komutu çağırır
<code>!SIRA-NO</code>	Sıra numarası verilen komutu geçmişten çağırır
<code>Ctrl + R</code>	Geçmiş listesinde arama yapar
<code>Ctrl + G</code>	Geçmiş listesi aramasını sonlandırır

Geçmiş listesi her bir kullanıcının kendi ev dizininde `.bash_history` isimli dosyada tutuluyor. Boşluk bırakılarak girilen komutlar bu listeye dahil edilmez.

Alias (Takma İsim)

Uzun ve sık kullanılan komutları tek bir kısa takma isimle tanımlayıp, bu takma isim üzerinden o komuta kolayca ulaşabiliyoruz.

```
alias bas="echo 'bunu epey uzun bir komut olarak varsayıń'"
```

Konsola `bas` yazdığında buradaki `echo` komutu çalışıp konsola çıktıyi bastıracak. Tanımlamış olduğumuz takma isim sadece geçerli konsol içindir. Sistemi yeniden başlattığımızda bu takma isim geçersizdir. Örneğin kendi kullanıcı hesabındaki tüm etkileşimli kabuklarda bu takma isim geçerli olsun istersem, kendi ev dizinimdeki `.bashrc` dosyasına bu takma ismi eklemem gerekiyor. Benzer şekilde tüm kullanıcılarda geçerli olması için de `/etc/bash.bashrc` ya da `/etc/bashrc` dosyalarından hangisi mevcutsa ona ekleyip, tanımladığım takma isimin tüm kullanıcılar tarafından ortak şekilde kullanılabilmesini sağlayabiliriz.

Mevcut kabuk üzerinde tanımlı olan takma isimleri görmek istersek `alias` komutunu kullanmamız yeterli.

Mevcut kabuktan bir takma ismini kaldırmak isterseniz `unalias` komutunun ardından kaldırmak istediğiniz takma ismini girmeniz yeterli.

Nano Kısayolları

Kısayol	Açıklama
<code>Ctrl + O</code>	Dosyayı kaydet (write out)
<code>Ctrl + X</code>	Çıkış (exit)
<code>Ctrl + G</code>	Yardım menüsünü aç
<code>Ctrl + K</code>	Satırı kes
<code>Ctrl + U</code>	Kesilen satırı yapıştır
<code>Ctrl + W</code> veya <code>Ctrl + F</code>	Metin üzerinde arama yapar
<code>Ctrl + R</code>	Mevcut dosyaya başka bir dosyanın içeriğini ekleme
<code>Ctrl + \</code>	Metin değiştirme (replace)
<code>Alt + U</code>	Yaptığımız değişiklikleri geri almak için
<code>Alt + E</code>	Geri aldığımız bir değişikliği tekrar ileri almak için
<code>Alt + N</code>	Satırları numaralandırır
<code>Ctrl + C</code>	İmleç konumunu göster
<code>Ctrl + J</code>	Paragrafi hizala (justify)
<code>Ctrl + T</code>	Komut çalıştırmak için
<code>Alt + A</code>	Panodan yapıştırır
<code>Ctrl + _</code>	Belirli bir satıra git

Not : Nano aracından çıkmadan dosyayı kaydedeceğimiz dizini belirlemek için dosya sistemi hiyerarşisinde **Ctrl + T** tuşuna basıp gezinebiliriz. Bunun için öncelikle dosyayı kaydetmek istediğimizi **Ctrl + O** tuşu ile belirtmemiz gereklidir.

Bize dosyayı hangi isimde kaydetmek istediğimiz sorulurken, **Ctrl + T** tuşu ile dosya sistemi üzerinde gezinebiliriz.

Sayfada hızlı gezinti yapmak için **ctrl** tuşuna basıp yön tuşlarını kullanabilirsiniz.

Vim / Vi Kısayolları

Not : Vim'de iki temel mod vardır:

- **Normal mod:** Komutlar için
- **Insert mod:** Yazı yazmak için (**i** ile girilir, **Esc** ile çıkarılır)

İmlecimizin bulunduğu satırda itibaren ekranımıza sığacak kadarlık dosya içeriğinin devamına atlama için yani bir sayfa ileri atlamak için "forward" yani "ileri" ifadesinin kısaltmasından gelen **Ctrl + f** kısayolunu kullanabiliyoruz. Benzer şekilde birer sayfa geri atlamak için de "backward" yani "geri" ifadesinin kısaltmasından gelen **Ctrl + b** kısayolunu kullanabiliyoruz.

Komut modundayken dosya içeriğine yeni veri girişi yapamıyoruz. Metin içeresine yeni veri eklemek için "insert" yani "ekleme moduna" geçiş yapmalıyız. Bu moda geçiş yapmak için de **i** tuşuna basmamız yeterli.

Kısayol	Açıklama
i	Insert moduna geç
Esc	Normal moda dön
:w	Dosyayı kaydet
:q	Çıkış
:wq	Kaydet ve çıkış
:q!	Kaydetmeden çıkış
x	İmlecin üzerinde bulunduğu tek bir karakteri silmek için
dw	İmlecin sağında kalan kelimeyi veya kelime parçası silmek için
dd	İmlecin üzerinde durduğu satırın tamamını silmek için
yy	Satırı kopyala (yank)
p	Yapıştır
/kelime	Metin içinde ara
n / shift + N	Bulunan eşleşmelerde ileri geri geçiş yapmak için

Kısayol	Açıklama
u	Geri al (undo)
Ctrl + r	Yeniden yap (redo)
:set number	Satır numaralarını göster
:set nonumber	Satır numaralarını gizle
gg	Dosyanın başına git
G	Dosyanın sonuna git

Not : Seçtiğin kısmı kesmek, kopyalamak ve yapıştmak için **v** tuşuna basıp görsel (visual) moda geçiş yapıp kesme (**d**), kopyalama (**y**), yapıştırma (**p**) işlemlerini gerçekleştiriyoruz.

Referans ve Katkılar: Bu belgedeki belirli bilgiler [Linux Dersleri](#) üzerinden referans alınarak derlenmiştir.